

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžp/9/2012
Identifikačné číslo spisu:	7011200457
Dátum vydania rozhodnutia:	23.04.2013
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7011200457.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: EKOS PLUS Košice s.r.o., Omská 9, Košice, IČO: 36 577 910, zast. JUDr. Michalom Kuročkom, advokátom so sídlom Nám. slobody 3, P. O. Box 33, Michalovce, proti žalovanej: Slovenská inšpekcia životného prostredia, ústredie - útvar inšpekcie odpadového hospodárstva, Karloveská 2, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 43 960 012 11/552-6789/Bar zo dňa 7. marca 2011, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/51/2011 - 69 zo dňa 25. januára 2012, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/51/2011 - 69 zo dňa 25. januára 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 43 960 012 11/552-6789/Bar zo dňa 7. marca 2011, ktorým bolo odmietnuté odvolanie a potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým bola žalobkyňi uložená pokuta vo výške 13 500 € podľa § 78 ods. 2 písm. h/ zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Krajský súd v dôvodoch napadnutého rozsudku uviedol, že predmet skládky odpadov nemá charakter práv patriacich pod utajované obchodné tajomstvo, a preto pracovníci kontroly oprávnené žiadali od kontrolovaného subjektu predloženie nájomnej zmluvy medzi dotknutými obchodnými spoločnosťami. Spoločnosť FÚRA, s.r.o. Rozhanovce nemala žiaden dôvod na nepredloženie zmluvy s prenajímateľom resp. od prípadného vlastníka pozemku prenajímajúceho pozemok na predmet skládky pre žalobcu. Uloženie pokuty za správny delikt je úvahou správneho orgánu, ktorý ju v napadnutom rozhodnutí riadne odôvodnil, pričom jej výška zodpovedá zákonnému rozpätiu. Ochrana účastníka konania bola zabezpečená riadnym prerokovaním protokolu, účastník bol s výsledkom prerokovania oboznámený a jeho práva boli zabezpečené tým, že voči správne rozhodnutiu využil aj opravné prostriedky, ak aj správnu žalobu. Nedošlo k porušeniu čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ani čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

O trovách konania rozhodol krajský súd v súlade s § 250k ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte uznesenia len „O. s. p.“) tak, že

neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Proti predmetnému rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote dňa 9. marca 2013 odvolanie, v ktorom žiadala jeho zrušenie a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie, alternatívne zmenu napadnutého rozsudku tak, že odvolací súd zruší napadnuté správne rozhodnutie a vec vráti žalovanej na ďalšie konanie. Zároveň žiadala priznať náhradu trov konania.

Namietala, že krajský súd nezabezpečil resp. opomenul jej pred rozhodnutím vo veci doručiť vyjadrenie žalovanej. Naviac krajský súd aj v napadnutom rozsudku len poukázal na obsah druhostupňového rozhodnutia, s obsahom vyjadrenia k žalobe sa teda žalobkyňa nemala možnosť oboznámiť. Týmto postupom súdu bola žalobkyni odňatá možnosť konať pred súdom, keď o žalobe bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania. Žalobkyňa uviedla, že bolo porušené aj jej právo na riadne odôvodnenie rozsudku. Súd mal jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Krajský súd sa nevysporiadal so žalobnými dôvodmi v celom rozsahu.

Žalobkyňa tiež namietala, že krajský súd bral do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli a neboli žalovanou vôbec predložené a neprihliadal na skutočnosti, ktoré boli preukázané, vyplynuli z prednesov a doložených listinných dôkazov, ktorými žalovaná disponovala a mala ich doložiť do súdneho spisu zo správneho spisu 787-991/24/2012/Leg.

V priebehu správneho konania došlo podľa názoru žalobkyne k porušeniu § 18 ods. 3, § 21 ods. 1, § 34, § 32 ods. 1 a § 33 ods. 2 Správneho poriadku, žalovaná vo veci nenariadila ústne pojednávanie a taktiež nebolo žalobkyni ako kontrolovanému subjektu vydané potvrdenie o odňatí prvopisov dokladov. Správny orgán rozhodol bez toho, aby žalobkyni oznámil začatie, predmet, účel a dobu trvania kontroly a rozhodol bez toho, aby jej bola daná možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a spôsobu ich zistenia, neumožnil mu navrhnuť dôkazy pre zistenie skutočného stavu veci. Tvrdenia ohľadne nepredloženia dokladov považovala žalobkyňa za zavádzajúce, nakoľko správny orgán mal nájomné zmluvy k predmetnej skládke a dokumentáciu dokladujúcu ukladanie odpadov, ktoré získal od OO PZ v Drienove. Na týchto dokumentoch nikde žalobkyňa nevystupovala ako prevádzkovateľka skládky, skládku prevádzkovala spoločnosť FÚRA, s.r.o. na základe nájomnej zmluvy, ktorou žalovaná disponovala. Zároveň žalovaná konala so spoločníkom žalobkyne, ktorý nemal písomné ani ústne splnomocnenie na takéto konanie. Rovnako nemal ani súhlas žalobkyne, za čo mu bolo uložené pokarhanie.

Žalobkyňa ďalej namietala výšku uloženej pokuty a jej neprimeranosť, keď v inom správnom konaní bola uložená nepomerne nižšia pokuta 250 € za uskladnenie odpadov. Správny orgán prvého stupňa relevantne nezdôvodnil výšku uloženej pokuty, neuviedol, aké dôsledky nastali. Nebol dodržaný princíp proporcionality.

Záverom žalobkyňa uviedla, že na konanie v prvom stupni bol miestne a vecne príslušným orgánom obvodný úrad životného prostredia, ktorému mala byť vec odstúpená inšpekciou životného prostredia.

K podanému odvolaniu sa písomným podaním zo dňa 30. marca 2012 vyjadrila žalovaná tak, že odvolanie považovala za nedôvodné.

Poukázala, že odborným kontrolným orgánom, ktorý vykonáva štátny dozor vo veciach starostlivosti o životné prostredie a ktorý ukladá pokuty vo veciach starostlivosti o životné prostredie je Slovenská obchodná inšpekcia nie obvodný úrad životného prostredia. V predmetnej veci nebola vykonávaná kontrola štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá prislúcha obvodným úradom životného prostredia, ale šlo o výkon štátneho dozoru v odpadovom hospodárstve podľa § 73 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť v zmysle § 221 ods. 1 písm. f), O. s. p. a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Rozhodol uznesením (§ 223 v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 a § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p.).

Podľa § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 250e O. s. p., ak nedôjde k vybaveniu žaloby spôsobom uvedeným v § 250d ods. 2 a 3, doručí súd žalovanému rovnopis žaloby. Predseda senátu môže nariadiť žalovanému, aby sa k obsahu žaloby vyjadril v lehote, ktorú zároveň určí.

Podľa § 114 ods. 2 O. s. p., v rámci prípravy pojednávania súd doručí návrh na začatie konania (žalobu) odporcovi (žalovanému) spolu s rovnopisom a prílohami návrhu do vlastných rúk a poučí účastníkov podľa § 120 ods. 4. Vyjadrenie odporcu súd bezodkladne odošle navrhovateľovi.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súd, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

Európsky súd pre ľudské práva vo veci Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike, v rozsudku zo dňa 27. apríla 2010, bod 29, uviedol: Požiadavka, aby účastníci konania vedeli o všetkých zhromaždených dôkazoch a podaných vyjadreniach vo svojej veci a mali možnosť sa k nim vyjadriť sa vzťahuje tak na konanie prvostupňové, ako aj odvolacie...dôležitosť požiadavky, aby s vyjadreniami boli oboznámení (communicated) všetci účastníci konania vyplýva z potreby zaistiť u účastníkov konania dôveru vo výkon spravodlivosti (confidence in the working of justice) a aby im nebola odopretá možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré by mohli ovplyvniť rozsudok súdu. (neoficiálny preklad)

Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že krajský súd po doručení vyjadrenia žalovanej k podanej žalobe pristúpil k vyhláseniu rozsudku bez nariadenia pojednávania, pričom vyjadrenie k žalobe zo dňa 8. decembra 2011 žalobkyni nedoručil, jeho rovnopis sa nachádza v súdnom spise. Takýmto postupom krajský súd odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom a reagovať na vyjadrenie žalovanej, keď nezabezpečil doručenie jej vyjadrenia k žalobe a zároveň, hoc aj so súhlasom procesných strán, rozhodol bez nariadenia pojednávania. Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces.

Procesná vada podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. a je dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Z uvedeného dôvodu sa najvyšší súd v ďalšom ostatnými námietkami vznesenými v odvolaní nezaoberal.

Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude náležite sa vysporiadať so všetkými námietkami žalobkyne vrátane argumentácie uvedenej v odvolaní a nové rozhodnutie relevantným spôsobom odôvodniť. V novom konaní rozhodne súd prvého stupňa aj o náhrade celého trov konania, vrátane tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.